

LAPUAN KAUPUNKI

Lapuan kaupungin
elinkeino-ohjelma 2024-

Hyväksytty:

Voimaantulo:

LAPUA

Sisälllys

1. Nykytila.....	2
1.1 Yleistä	2
1.2 Väestö	2
1.3 Työllisyys, työpaikat ja työllisyyspalvelut.....	2
1.4 Yritykset ja elinkeinorakenne	4
1.5 Osaavan työvoiman saatavuus, ammatillinen koulutus	4
1.6 Invest Lapua Oy:n keskeiset tehtävät	5
2. Lapuan kaupungin strategiset tavoitteet ja elinkeinopolitiikan tärkeimmät osa-alueet.....	6
2.1 Lapuan strategian tavoitteet.....	6
2.2 Lapuan elinkeinopolitiikan tärkeimmät osa-alueet ja kehityskohteet.....	7
3. Ohjelman toteutus, seuranta ja yhteistyö yrittäjien kanssa	9

1. Nykytila

Lapuan kaupungin elinkeino-ohjelma tukeutuu Lapuan strategiaan. Elinkeino-ohjelman laadinnassa on huomioitu Kuntabarometrin 2024 tuloksia elinkeinopolitiikan osa-alueiden onnistumisesta ja kehityskohteista.

Lapuan kaupungin elinkeino-ohjelman luonnoksesta on käyty vuoropuhelua Lapuan Yrittäjät ry:n kokouksessa 8.10.2024.

1.1 Yleistä

Lapuan kaupungin elinkeino-ohjelma pyrkii turvaamaan ja vahvistamaan Lapuan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja kunnan elinvoimaisuutta.

1.2 Väestö

Asukkaita oli Lapuan kaupungissa vuoden 2023 lopussa 14.024 henkilöä. Lapuan väestömäärä on viimeisten 50-vuoden aikana vaihdellut pääosin 14.000 ja 15.000 asukkaan välillä siten, että vuonna 1980 Lapualla oli asukkaita 14.567 henkilöä ja vuonna 2000 lapualaisia oli 14.055 henkilöä.

Viimeisten viiden vuoden aikana alentuneen syntyvyyden ja korkean kuolleisuuden vuoksi luonnollinen väestönkasvu on ollut negatiivinen. Nettomuuttovoitto (= kuntien välinen muuttovoitto + nettomaahanmuutto) on ollut pääsääntöisesti positiivinen.

Vuonna 2024 tammi-elokuussa väestönkasvu oli + 22 asukasta ja nettomuuttovoitto +67 asukasta.

Lapuan ikärakenteen kehitys vuosina 2021-2023 (Tilastokeskus):

	2021	2022	2023
Lapua			
Alle 15-vuotiaiden osuus, %	17,7	17,1	16,7
15-64-vuotiaiden osuus, %	57,2	57,5	57,7
65 vuotta täyttäneiden osuus, %	25,1	25,4	25,6

Lapualla ikäryhmän 15-64-vuotiaiden osuus on kasvanut viimeisen kolmen vuoden aikana.

1.3 Työllisyys, työpaikat ja työllisyyspalvelut

Työvoiman määrä Lapualla on 6.326 henkilöä (työllisyyskatsaus, elokuu 2024).

Tilastokeskuksen mukainen erittely Lapuan työvoimasta, työllisistä ja työttömistä vuosina 2020-2022 on kuvattu alla olevassa kaaviossa:

Väestö muuttujina Alue, Pääasiallinen toiminta, Tiedot ja Vuosi

	Väestö 31.12.		
	2020	2021	2022
Lapua			
Työvoima	6 270	6 235	6 326
Työlliset	5 656	5 807	5 916
Työttömät	614	428	410

Lapualaiset käyvät eniten (3.246 henkilöä eli 54,9 %) työssä Lapualla, toiseksi eniten (1.564 henkilöä) Seinäjoella, kolmanneksi eniten (491 henkilöä) Kuhavalla ja neljänneksi eniten (102 henkilöä) Vaasassa (Tilastokeskus 2022).

Lapualla työpaikkojen määrä on kasvussa ja vuonna 2022 työpaikkoja oli Lapualla 4.588 (Tilastokeskus). Työpaikkojen määrän kehitys vuosina 2020-2022 on kuvattu alla olevassa kaaviossa:

Alueella työssäkäyvät (työpaikat) muuttujina Työpaikan alue, Tiedot ja Vuosi

	Alueella työssäkäyvät		
	2020	2021	2022
Lapua	4 455	4 497	4 588

Elokuussa 2024 Lapualla oli työttömänä 359 henkilöä (työllisyyskatsaus, elokuu 2024). Työttömiä työnhakijoita oli 5,7 % työttömistä työnhakijoista.

TE-palveluista tulee vuoden 2025 alussa osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta osa jokaisen kunnan peruspalveluja. Suomeen muodostuu uudistuksen myötä 45 työllisyysaluetta, jotka ovat vastuussa työvoimapalveluiden hallinnollisesta järjestämisestä. Vuoden 2025 alussa voimaan astuva kotoutumislaki siirtää myös kokonaisvastuun maahanmuuttajan kotoutumisesta kunnille.

Lapua kuuluu kymmenen eteläpohjalaisen kunnan muodostamaan työllisyysalueeseen, jonka palveluiden järjestämisestä vastaa Kuntayhtymä Kymppi. Työllisyyspalveluiden toimipaikka Lapualla tulee sijaitsemaan Lapuan kaupungin Teknisen keskuksen katutasossa, osoitteessa Poutuntie 8 C. Lapuan toimipisteen työllisyyspalveluissa tulee työskentelemään arviolta noin 10 työntekijää.

1.4 Yritykset ja elinkeinorakenne

Lapualla oli 1.208 yritystä vuoden 2023 lopussa ja vuoden 2023 aikana Lapualle perustettiin 63 yritystä ja lopetettiin 36 yritystä (Tilastokeskus). Yritysten lukumäärä on ollut kasvussa viime vuosina.

Toimialakohtaisesti suurimpia työllistäjiä Lapualla ovat Tilastokeskuksen vuoden 2022 tietojen pohjalta:

1. Teollisuus (25,8 %)
2. Terveys- ja sosiaalipalvelut (17,2 %)
3. Tukku- ja vähittäiskauppa (9,9 %)
4. Koulutus (8,7 %)
5. Maa- ja metsätalous (7,6 %)
6. Rakentaminen (5,8 %)
7. Hallinto- ja tukipalvelutoiminta (5,3 %)
8. Kuljetus- ja varastointi (3,7 %)
9. Muu palvelutoiminta (2,7 %)
10. Majoitus- ja ravitsemistoiminta (2,6 %)

Lapuan vahvin toimiala on teollisuus ja sen osuus on edelleen kasvanut viime vuosina. Maa- ja metsätalouden osuus on pienentynyt viime vuosina.

Lapuan suurin työllistäjä on Lapuan kaupunki, jossa oli vuoden 2023 lopussa 485 työntekijää. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on toiseksi suurin työllistäjä Lapualla.

1.5 Osaavan työvoiman saatavuus, ammatillinen koulutus

Lapualla toisen asteen oppilaitokset tarjoavat mahdollisuuksia työvoiman kouluttamiseen.

Lapualla voi tällä hetkellä opiskella Seinäjoen koulutuskuntayhtymässä (Sedulla) seuraavia perustutkintokoulutuksia:

- liiketoiminnan perustutkinto, merkonomi
- matkailualan perustutkinto, matkailun asiakaspalvelija
- ravintola- ja cateringalan perustutkinto, kokki (ei sisäänottoa 2025)
- sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja
- sähkö- ja automaatioalan perustutkinto, sähkö- ja automaatioasentaja
- tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto, IT-tukihenkilö (ei sisäänottoa 2025)
- rakennusalan perustutkinto, talonrakentaja
- talotekniikan perustutkinto, putkiasentaja ja kylmäasentaja
- kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto, koneistaja ja levyseppähitsaaja
- ajoneuvoalan perustutkinto, automekaanikko ja diagnoosimekaanikko
- TUVA -koulutus (suomenkielinen ja ukrainankielinen ryhmä).

Lisäksi Sedu Lapualla voi suorittaa tuotantotekniikan ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon sekä tutkinnon osia eri aloilta.

Sedu tarjoaa yhteisöille ja yrityksille mm. täsmäkoulutuksia, rekrykoulutuksia ja muutoskoulutuksia.

Sedu Akatemia tarjoaa koulutuksia teollisuuden tarpeisiin. Sedu Akatemia on yrityksille kehitetty palvelu, joka tuo monipuolisen koulutustarjonnan helposti saavutettavaksi. Akatemian jäsenet saavat parasta osaamista asiakkaan tarpeisiin tehtävän henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelman kautta. Suunnitelma laaditaan yhdessä ja siinä arvioidaan lyhyen aikavälin tarpeita, joita voidaan kouluttaa heti. Lisäksi laaditaan myös pidemmän ajan suunnitelma, jota seurataan ja päivitetään säännöllisesti. Koulutustarjonnasta löytyy ratkaisuja kaikille ammattiryhmille, aina suorittavasta työstä johtoon saakka ja koulutuksia voidaan räätälöidä yritysکوhtaisesti.

STEP-koulutuksessa voi tällä hetkellä Lapualla opiskella seuraavia ammatillisia tutkintoja:

- lastenohjaaja
- nuoriso- ja yhteisöohjaaja
- hoiva-avustaja
- lähihoitaja.

Lapuan kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuksia yrittäjien oman osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Maahanmuuttajien koulutusta järjestetään sekä Sedulla että STEP-koulutuksessa.

Seinäjoen Ammattikorkeakoululla (SeAMK) on kattava kuuden koulutusalan koulutustarjonta, joka pitää sisällään 21 AMK-tutkinto-ohjelmaa ja 13 ylempää AMK-tutkinto-ohjelmaa. Koulutusalat SeAMK:issa ovat kulttuuriala, liiketalouden ala, luonnonvara-ala, ravitsemisala, sosiaali- ja terveysala sekä tekniikan ala.

1.6 Invest Lapua Oy:n keskeiset tehtävät

Invest Lapua Oy on Lapuan kaupungin 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö, jonka keskeinen tehtävä on edistää uuden yritystoiminnan syntymistä ja kasvuyritysten kehittymistä Lapuan strategian mukaisesti. Kehitysyhtiön tehtävänä on luoda puitteet taloudellisen aktiviteetin kasvulle ja kehittymiselle, uusien yritysten sijoittumiselle Lapualle ja yrittäjämönteiselle ilmapiirille.

Invest Lapua Oy:n toimialana on Lapuan elinkeinotoiminnan ja sen edellytysten kehittäminen. Yhtiö voi toimintaansa varten ostaa, myydä, rakennuttaa, omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia ja kiinteistöjä sekä vuokrata niitä. Yhtiö voi tehdä yhteistyötä yritysten, Lapuan kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa sekä tarjota niille mm. koulutusta, asiantuntija-, elinkeino- ja muita palveluja.

Invest Lapua Oy tuottaa elinkeinopalvelut Lapuan kaupungille.

2. Lapuan kaupungin strategiset tavoitteet ja elinkeinopolitiikan tärkeimmät osa-alueet

Onnen resepti

LAPUAN STRATEGIA 2023-

LAPUA

VISIO:
hyvinvoiva, olinvoimainen ja kasvava Lapua

TAVOITTEET:

- hyvinvoinnin lisääminen
- kasvun varmistaminen
- talouden tasapainon ylläpitäminen

TAPAMME TOIMIA:

- osallistamme
- toimimme oikea-aikaisesti ja avoimesti
- kehitämme, uudistamme ja ylläpidämme
- innovoimme kokeilevasti
- verkostoidumme ja teemme yhteistyötä tavoitteellisesti

TOIMINTAMME PERUSTANA:

- kannustava ja innostava ilmapiiri
- arvostava ja asiakaslähtöinen asenne
- vaikuttavat, tehokkaat ja laadukkaat palvelut

TULEVAISUUDEN SKENAARIOT:

- digitaalisuus ulottuu kaikkialle
- yhteisöllisyys kaupungin veto- ja pitovoiman kärkenä
- kestävä kehitys innovaatioiden ajurina

LAPUAN LUPAUKSET:

- voimaa kulttuurista ja liikunnasta
- tekeväle töitä, työlle tekijöitä
- turvallinen tulevaisuus
- kaikille sopivaa asumista
- terveet ja hyvinvoivat kasvu- ja oppimisympäristöt
- tänään hyviä ja huomenna vielä parempia
- innostavaa yhteistyötä onnistuen
- kaikkia ja kaikkea kunnioittaen

#hyviäuitisjalapuaHa
#vahvuutenavaihtaminen

2.1 Lapuan strategian tavoitteet

Lapuan kaupungin strategian tavoitteita ovat:

- hyvinvoinnin lisääminen
- **kasvun varmistaminen**
- talouden tasapainon ylläpitäminen.

Kasvun varmistaminen edellyttää sitä, että Lapua mielletään nykyisten asukkaiden ja yritysten sekä uusien, potentiaalisten asukkaiden ja yritysten miellissä houkuttavaksi kaupungiksi, jolla on tarjota asukkailleen ja yrityksilleen vaikuttavat, tehokkaat ja laadukkaat palvelut. Viestinnän avulla huolehditaan elinvoiman sekä pito- ja vetovoimatekijöiden monipuolisesta ja -kanavaisesta markkinointiviestinnästä.

Lapuan kaupungin markkinointiviestinnän keskeisiä tehtäviä ovat brändin hallinta, elinvoimaisuudesta viestiminen monikanavaisesti ja koordinoitusti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, kampanjoiden toteuttaminen, tiedotuslehden ja uutiskirjeen julkaisu sekä muu markkinointiviestintä.

Kaupunkimarkkinoinnin keskiössä ovat palvelulupauksemme ”Hyviä uutisia Lapualta” ja ”Vahvuutena Välittäminen”. Visiomme olla hyvinvoiva, elinvoimainen ja kasvava kaupunki.

2.2 Lapuan elinkeinopolitiikan tärkeimmät osa-alueet ja kehityskohteet

Tärkeimpiä osa-alueita Lapuan elinkeinopolitiikassa ovat:

1. Päätöksenteon yrityslähtöisyys
2. Yrittäjämönteinen ilmapiiri
3. Hankintapolitiikka
4. Työvoiman saatavuus ja koulutus
5. Kuntapalvelut ja infrastruktuuri
6. Hankkeiden hyödyntäminen
7. Viestintä ja markkinointi

Päätöksenteon yrityslähtöisyyden parantamiseksi toteutetaan seuraavia toimenpiteitä:

- ennakkovaikutusten arvioinnin käyttöönotosta päätetään
- yritysvaikutukset otetaan huomioon jo päätösten valmistelussa
- päätöksenteko on avointa ja nopeaa
- yrityksille tiedotetaan asian etenemisen vaiheista
- yrittäjiä kuunnellaan, kun tehdään päätöksiä yrityksiin vaikuttavista asioista.

Yrittäjämönteisen ilmapiirin parantamiseksi toteutetaan seuraavia toimenpiteitä:

- aktiivinen vuorovaikutus ja yhteistyö Lapuan Yrittäjät ry:n, MTK:n aluetoimistojen, yrittäjien, puheenjohtajiston ja Invest Lapua Oy:n kesken
- asiakaspalvelun tehostaminen ja nopeuttaminen
- viestinnän parantaminen elinkeinopalveluiden saatavuudesta
- palvelusetelien hyödyntäminen (esim. varhaiskasvatuksessa)
- Invest Lapua Oy lisää suoria kontakteja lapualaisiin yrityksiin.

Hankintapolitiikan parantamiseksi toteutetaan seuraavia toimenpiteitä:

- Lapuan kaupungin hankintaohje on päivitetty vuonna 2024 yrittäjätavallisempään suuntaan.
- Lapuan kaupunki järjestää vuosittain tilaisuuden tulevan vuoden hankinnoista.
- Lapuan kaupungin hankintoja tekeviä viranhaltijoita koulutetaan säännöllisesti hankintaosaamisen lisäämiseksi.

- Yrityksille järjestetään enemmän markkinavuoropuheluja ennen hankintoihin ryhtymistä.

Työvoiman saatavuutta ja koulutusta parannetaan seuraavilla toimenpiteillä:

- Kymppin työllisyyspalvelut Lapualla tarjoavat tekeväille töitä ja työlle tekijöitä.
- Lapuan kaupunki tarjoaa maahanmuuttajapalveluina ohjaus- ja neuvontapalvelua
- Työvoiman koulutuksessa hyödynnetään paikallisia oppilaitoksia.
- Yhteistyötä paikallisten yritysten, oppilaitosten, työllisyyspalveluiden, maahanmuuttopalveluiden ja Invest Lapua Oy:n välillä lisätään.
- Lapuan kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuksia yrittäjien oman osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Kuntapalveluiden ja infrastruktuuria parannetaan seuraavilla toimenpiteillä:

- kaavoitus huomioi yritysten tarpeet
- Invest Lapua Oy avustaa yritysten tonttitarpeiden ratkaisussa
- Invest Lapua Oy avustaa yrityksen tilatarpeiden ratkaisemisessa yhdessä yksityisten markkinoiden kanssa
- Lapuan kaupunki osallistuu kuituhankkeisiin, jolla varmennetaan kuidun saatavuus myös Lapuan ydinkeskustan ulkopuolelle.

Hankkeiden hyödyntämistä parannetaan seuraavilla toimenpiteillä:

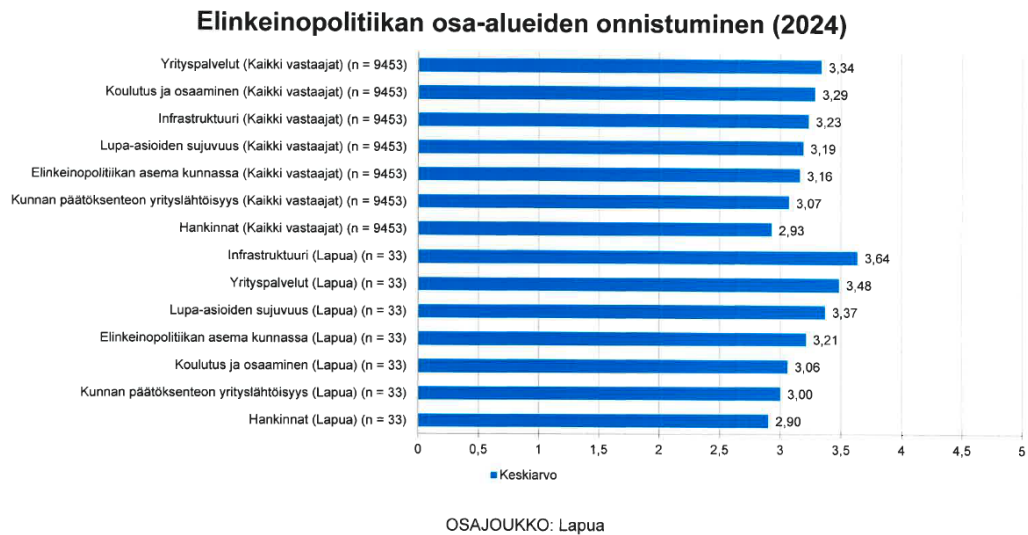
- Invest Lapua Oy seuraa hankemahdollisuuksia ja informoi mahdollisista hankkeista
- Invest Lapua Oy voi toimia ryhmähankkeiden hallinnoijana
- Invest Lapua Oy sparraa hankehakemusten teossa.

Viestintää ja markkinointia kehitetään seuraavilla toimenpiteillä:

- Lapuaa markkinoidaan vetovoimaisena yritys- ja asuinpaikkana
- Verkkosivuja kehitetään tiedon löytämisen helpottamiseksi
- Uutiskirjeitä lähetetään Invest Lapua Oy:n ja Lapuan kaupungin toimesta
- Viestitään aktiivisesti sosiaalisessa mediassa tavoitteena julkaisujen ja seuraajien lisääminen.

Suomen Yrittäjien kuntabarometri-kyselyllä kartoitetaan joka toinen vuosi kuntien ja yrittäjien yhteistyötä sekä elinkeinopolitiikan tilaa valtakunnallisesti, alueellisesti ja kuntakohtaisesti. Vuonna 2024 toteutetun kuntabarometrin tulosten perusteella Lapuan elinkeinopolitiikan osa-alueilla onnistuttiin seuraavasti:

Yrittäjät

3. Ohjelman toteutus, seuranta ja yhteistyö yrittäjien kanssa

Lapuan kaupungin elinkeino-ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan puheenjohtajiston kokouksissa. Lisäksi vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan tavoitteiden toteutumista edellisen vuoden aikana.

Tämä elinkeino-ohjelma korvaa aiemman, Lapuan kaupunginhallituksessa 27.1.2020 hyväksytyn elinkeino-ohjelman.